

**Informacja
dotycząca realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny
w Zespole Placówek Wsparcia Dziennego za rok 2016
oraz potrzeby związane z realizacją zadań**

Zespół Placówek Wsparcia Dziennego realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu, które zawarte są w dziale II ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. 2016, poz. 575 z późn. zmianami).

W strukturze Zespołu funkcjonują:

- 1) Zespół ds. asysty rodzinnej,
- 2) świetlice:
 - a) „Elfy” - ul. Plac Dworcowy 4,
 - b) „Gwarek” - ul. Hallera 13,
 - c) „Gwiazdki” - ul. Sikorskiego 4,
 - d) „Pociecha” - ul. Bogusławskiego 17,
 - e) „Promyk” - ul. Padlewskiego 51B,
 - f) „Słodziaki” - ul. Jaracza 2a.

Zespół Placówek Wsparcia Dziennego na koniec 2016 roku zatrudniał 23 pracowników na 21 etatach, co przedstawiono w poniższej tabeli. Pomoc w opiece i wychowaniu zapewniło 13 wychowawców, z czego 2 zatrudniono na zastępstwo na czas usprawiedliwionej nieobecności 2 pracowników oraz psycholog. Rodziny biologiczne wspierane były przez 4 asystentów rodziny. Na stanowiskach administracyjno – obsługowych zatrudnionych było 6 osób, w tym kierownik.

Tab. Zatrudnienie w ZPWDz w 2016 roku

Stanowiska	Liczba pracowników	Zatrudnienie w etatach	Uwagi
kierownik	1	1	
wychowawcy	12	12	w tym: 2 etaty na zastępstwo za 2 osoby: 1 - urlop macierzyński, 1 – urlop wychowawczy
asystent rodziny	4	3,5	
psycholog	1	1	
pracownik obsługowo-porządkowy	3	2	
główna księgowa	1	3/4	
referent ds. kadrowo-kasowych	1	1/4	
Ogółem	24	20,5	

Pracownicy zatrudnieni w ZPWDz posiadają odpowiednie kwalifikacje. Stanowiska pracy wyposażone były w urządzenia niezbędne do jej właściwego wykonywania. W ramach umowy o organizację stażu dla bezrobotnych, zawartej z Powiatowym Urzędem Pracy w Ostrołęce, od miesiąca września pracę wychowawców w świetlicach „Gwarek” i „Gwiazdki” wspomagały dwie stażystki, po jednej w każdej wymienionej placówce.

W celu doskonalenia i doskonalenia kadry, pracowników ZPWDz skierowano na niżej wymienione szkolenia i warsztaty:

- „Praca asystenta rodziny – warsztaty z elementami supervizji” – asystent rodziny,
- „Nowe środki psychoaktywne - dopalacze” – 4 wychowawców i 2 asystentów rodziny,
- „Połączenia ctrlowane – problematyka HIV/AIDS” – wychowawca i 4 asystentów rodziny,
- „Warsztatowe szkolenie dla asystentów rodziny i pracowników socjalnych – kompendium wiedzy” – asystent rodziny,
- „Profilaktyka uzależnień chemicznych i behawioralnych” – 4 wychowawców i psycholog,
- „Praca z młodzieżą w świetlicy socjoterapeutycznej/środowiskowej ” (3 moduły) – 4 wychowawców,
- „Stres i wypalenie zawodowe u osób pracujących z osobami uzależnionymi i ich rodzinami” – 2 wychowawców, 3 asystentów rodziny i psycholog,
- „Wykorzystanie dialogu motywującego w profilaktyce uzależnień” – 2 asystentów rodziny,
- „Kompendium wiedzy z zakresu funkcjonowania KRPA” – wychowawca i 2 asystentów rodziny,
- „Praktyczne aspekty prowadzenia interwencji i motywowania do zmiany w ramach prowadzenia procedury Niebieskich kart – jak to działa w praktyce” – wychowawca, asystent rodziny i kierownik,
- „Budowanie skutecznego zespołu z elementami supervizji” – szkolenie zorganizowane przez ZPWDz, prowadzone przez uznanego trenera, dla wychowawców, asystentów rodziny i psychologa. Łącznie uczestniczyło 17 osób,
- „Procedura interwencyjnego odbioru dziecka ze środowiska na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” – asystent rodziny.

Wiedza zdobyta podczas szkoleń, warsztatów i innych form doskonalenia zawodowego wykorzystywana była podczas codziennej pracy. Starano się także, aby uczestnicy szkoleń przekazywali zdobyte informacje innym pracownikom na spotkaniach zespołów.

Przedmiotem działalności zespołu ds. asysty rodzinnej jest praca z rodziną biologiczną poprzez przydzielenie jej asystenta rodziny.

Asystenci pracują z rodziną biologiczną za jej zgodą i przy jej aktywnym udziale, w miejscu wyznaczonym przez rodzinę. Asystent przydzielany jest rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych na wniosek pracownika socjalnego. Zadania asystenta w zakresie wykonywanej pracy zawarte są w art. 14 i 15 ustawy, a prawa wyznaczają art. 16 i 17. Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jeden asystent nie może wspierać więcej niż 15 rodzin. Czas poświęcony wspieranym rodzinom był dostosowywany do aktualnych potrzeb rodziny.

Asystenci ściśle współpracują z nauczycielami i pedagogami szkół, do których uczęszczają dzieci, z pracownikami socjalnymi, koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej i wychowawcami pieczy instytucjonalnej, kuratorami społecznymi i zawodowymi, dzielnicowymi i wychowawcami świetlic oraz instytucjami działającymi dla dobra dziecka i rodziny na terenie miasta.

Zespół Placówek Wsparcia Dziennego w 2016 r. zatrudniał 4 asystentów rodziny na podstawie umowy o pracę w zadaniowym systemie czasu pracy. Wszyscy mają odpowiednie wykształcenie i znają specyfikę wykonywanego zawodu.

W 2016 r. wsparciem asystentów rodziny objęto 79 rodzin, mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, z tego do 39 rodzin asystent został przydzielony w 2016 r., a z 40 rodzinami asystenci pracowali dłużej niż 1 rok. W rodzinach łącznie było 194 dzieci, w tym pod bezpośrednią opieką rodziców było 169 dzieci, w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 14 dzieci, w instytucjonalnej pieczy zastępczej 6 dzieci, a pod opieką drugiego rodzica, niewspółpracującego z asystentem, było 5 dzieci (tabela poniżej).

Tab. Liczba rodzin i dzieci w 2016 roku

Asystent	Liczba rodzin objętych wsparciem	Liczba dzieci w rodzinach wspieranych przez asystentów przebywających:				Liczba dzieci ogółem
		pod bezpośrednią opieką rodziców	w rodzinnej pieczy zastępczej	w instytucjonalnej pieczy zastępczej	pod opieką drugiego rodzica	
I	17	43	1	3	5	52
II	24	61	-	2	-	63
III	20	34	8	1	-	43
IV	18	31	5	-	-	36
Ogółem	79	142	9	18	6	194

W 2016 r. zakończono pracę z 25 rodzinami. Ze względu na osiągnięcie założonych celów zakończono pracę z 15 rodzinami, z czego 1 z nich jest jeszcze monitorowana (spotkania z asystentem 2 x w miesiącu). Rezygnacja z takiej formy wsparcia nastąpiła ze strony 4 rodzin. W przypadku 6 rodzin podjęto decyzję o odstąpieniu od wspierania ze względu na brak współpracy ze strony rodziny. Na koniec 2016 r. asystenci wspierali 54 rodziny (poniższa tabela).

Tab. Liczba rodzin, z którymi zakończono pracy w 2016 roku

Asystent	Liczba rodzin	Zakończenie pracy z 25 rodzinami ze względu na:			Liczba rodzin na koniec 2015r
		osiągnięcie celów	odstąpienie – brak współpracy ze strony rodziny	rezygnację rodziny	
I	17	3	-	-	15
II	24	5	3	3	12
III	20	6	1	-	13
IV	18	1	2	1	14
Ogółem	79	15	6	4	54

W rodzinach wspieranych przez asystentów, oprócz trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, występujących w każdej rodzinie, współistnieją inne, wymienione niżej, problemy:

- nadużywanie alkoholu,
- przemoc w rodzinie,
- wielodzietność,
- niepełnosprawność,
- choroba psychiczna,
- bezrobocie,
- trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- problemy edukacyjne dzieci,
- uzależnienie/współuzależnienie od substancji psychoaktywnych,
- hazard,
- niewypełnianie obowiązku szkolnego przez dzieci i młodzież,
- choroby przewlekłe/trudności ze zdrowiem,
- samotne rodzicielstwo,
- dzieci umieszczone w pieczy zastępczej (chęć ich odzyskania przez rodziców)
- problemy socjalne,
- problemy finansowe,
- nieprawidłowe relacje między członkami rodziny.

W celu udzielenia wsparcia i pomocy rodzinom z tak licznymi problemami asystenci rodziny podejmowali szereg działań:

- dokonywanie z członkami rodziny analizy ich problemów i potrzeb, sporządzanie planu pracy,
- pomoc w nabywaniu prawidłowych umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego,
- nauka stosowania właściwych metod wychowawczych wobec dzieci,
- nauka nabywania umiejętności pełnienia prawidłowych ról rodzicielskich,
- praca nad autorytetem rodziców,
- pomoc w zwiększaniu poczucia wartości, zaradności i samodzielności członków rodziny,
- zachęcanie rodziców do organizacji czasu wolnego dla dzieci,
- nauka dbania o higienę osobistą dzieci i rodziców,
- nauka przygotowywania posiłków,
- motywowanie do systematycznego dokonywania opłat za media i spłatę zadłużeń,
- nauka prawidłowej komunikacji społecznej,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- zachęcanie członków rodziny do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym,
- pomoc w zorganizowaniu wizyt lekarskich, motywowanie do uczęszczania na kontrole lekarskie,
- organizowanie wsparcia rzeczowego, np. odzieży, mebli itp.,
- motywowanie do korzystania z poradnictwa rodzinnego, psychologicznego, udziału w terapii uzależnień i warsztatach dla rodziców,
- wskazówki i trening w opiece nad noworodkiem,
- pomoc w organizacji dnia rodziny,
- pomoc w planowaniu i gospodarowaniu budżetem domowym,
- motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- pomoc w poszukiwaniu pracy i pisaniu CV,
- motywowanie rodziny do realizacji wyznaczonych zadań oraz pokonywania problemów,
- pomoc i wspieranie w poprawie warunków mieszkaniowych, staraniach o przydział lokalu socjalnego,
- motywowanie dzieci do realizacji obowiązku szkolnego,
- motywowanie do poprawy sytuacji życiowej rodziców w celu powrotu dziecka do rodziny biologicznej,
- udzielanie porad, wskazówek w uregulowaniu spraw edukacyjnych dzieci, zajęć dodatkowych,
- inicjowanie spotkania rodzin ze specjalistami,
- zachęcanie rodziców do zapisywania dzieci na świetlice ZPWDz, OCK „Kultownia,
- udzielanie pomocy i poradnictwa w zakresie uzyskania pomocy finansowej i rzeczowej,

- udzielanie informacji o miejscach, gdzie można uzyskać pomoc specjalisty, wyjaśnianie jak działają instytucje i towarzyszenie w załatwianiu spraw urzędowych,
- podejmowanie działania interwencyjne w sytuacjach wskazujących na zagrożenie bezpieczeństwa dziecka,
- wspieranie w kontaktach oraz mobilizowanie rodziców do kontaktów z pracownikami szkół i przedszkoli, służby zdrowia, Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, kuratorami zawodowymi, kuratorami społecznymi, pracownikami ośrodków leczenia uzależnień, Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego oraz innych instytucji.

W swojej pracy asystenci starali się profesjonalnie i adekwatnie do potrzeb klientów wspierać ich podczas przeżywanych trudnościach. Słuchać ich wypowiedzi o historii rodziny, bieżącej sytuacji oraz planach na przyszłość, wzmacniając w trakcie to, co służy rodzinie w poprawie jej funkcjonowania. Podczas regularnych spotkań z rodziną starali się zdobywać zaufanie członków rodziny oraz zrozumienia dla ich trudności. Dbali, aby każdego członka rodziny traktować indywidualnie, podmiotowo i być otwartym na ich potrzeby. Podejmowane przez asystentów działania miały na celu m.in. odkrywanie zdolności rodziny do wykorzystywania zasobów indywidualnych w życiu codziennym i w sytuacjach trudnych.

W wyniku działań, adekwatnych do celów ujętych w planach pracy z rodziną, podejmowanych przez rodziny i przy współdziałaniu asystentów, osiągnięto wiele efektów, m.in.:

- wzrost umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i autorytetu rodziców,
- zaangażowanie się członków rodzin w poprawę sytuacji życiowej, socjalnej i finansowej,
- podjęcie terapii dla uzależnionych,
- systematyczne uiszczanie opłat za media, umiejętność gospodarowania budżetem domowym, spłata zobowiązań finansowych,
- systematyczne wizyty lekarskie,
- poprawa relacji między członkami rodziny,
- poprawa warunków socjalnych, np. nabycie mebli, sprzętu gospodarstwa domowego, odzieży,
- wzrost zainteresowania rodziców sytuacją szkolną swoich dzieci,
- wzrost zainteresowania członków rodziny wsparciem psychologicznym oraz terapeutycznym,
- zwiększenie poczucia wartości członków rodziny,
- nawiązanie kontaktu z pracownikami instytucji wspierających rodzinę,
- poprawa komunikacji między członkami rodziny a pracownikami różnych instytucji,
- umiejętność załatwiania spraw urzędowych,
- utrzymanie abstynencji alkoholowej,
- utrzymanie pracy zarobkowej.

W Zespole organizowane były spotkania robocze, w których uczestniczyli przedstawiciele instytucji związanych z pomocą rodzinie, z udziałem przedstawiciela rodziny. Omawiano sytuację danej rodziny i działania, które będą podjęte na jej rzecz. Spotkania robocze inicjował asystent rodziny w sytuacji pojawienia się problemu, o którym należy porozmawiać w większym gronie. Spotkania kończyły się ustaleniami dotyczącymi dalszych działań podejmowanych przez uczestników na rzecz rodziny, a także przez jej członków.

Ponadto co trzy tygodnie odbywały się spotkania wewnętrzne asystentów rodziny, psychologa i kierownika ZPWDz, mające na celu omówienie bieżącej sytuacji rodzin objętych wsparciem oraz analizę podejmowanych działań. Podczas spotkania przyjmowane były wnioski do dalszej pracy z rodziną. Każde spotkanie było protokołowane.

Rodzinom objętym wsparciem asystentów w każdy pierwszy i trzeci piątek miesiąca zaproponowano udział w grupie wsparcia. Psycholog oczekiwał na zainteresowane osoby w świetlicy „Pociecha” w godz. 10.00 – 11.30. Niestety, taką formą wsparcia rodziny nie są zainteresowane.

W 2016 r. pomocą psychologiczną objętych było 8 rodzin wspieranych przez asystentów, liczących łącznie 37 osób. Z jedną, 4 - osobową rodziną, psycholog zakończył pracę. Za zgodą rodziców dzieci z tych rodzin korzystały z indywidualnych zajęć z psychologiem. W 2016 roku psycholog objął indywidualną pomocą 4 dzieci.

Tab. Rodziny współpracujące z psychologiem w 2016 roku

Liczba rodzin objętych pomocą psychologa	8 - 37 osób
Liczba rodzin, którym udzielano indywidualnych porad wychowawczych	5 – 24 osoby
Liczba dzieci objętych pomocą indywidualną	4
Liczba rodzin, którymi zakończono pracę	1 - 4 osoby

W sprawach wymagających specjalistycznych porad prowadzona była współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną oraz innymi placówkami świadczącymi wyspecjalizowane usługi.

Dla rodzin objętych wsparciem asystenci rodziny w czerwcu zorganizowali „Dzień Rodziny” w Gospodarstwie Agroturystycznym w Olszewce. W spotkaniu wzięło udział 32 rodziny. Dzięki życzliwości p. Ryszarda Chrostowskiego, prezesa MZK Sp. z o.o. w Ostrołęce, wszyscy uczestnicy mieli zapewniony bezpłatny dojazd i powrót autobusem komunikacji miejskiej.

W grudniu odbyło się „Spotkanie Opłatkowe”, w którym uczestniczyło 38 wspieranych rodzin.

Asystenci rodziny zgłosili 21 rodzin do programu „Szlachetna Paczka”. Zakwalifikowanych zostało 10 rodzin i otrzymały one wartościową pomoc rzeczową, środki czystości i artykuły spożywcze. Z akcji „Świąteczna Zbiórka Żywności” 16 rodzin otrzymało paczki żywnościowe.

W celu wzmocnienia oraz przeciwdziałania zjawisku wypalenia zawodowego asystenci rodziny uczestniczyli w spotkaniach superwizyjnych. Kierowano ich na szkolenia i zapewniono dostęp do fachowej literatury i czasopism.

W kwietniu i październiku 2016 r. Zespół ds. asysty rodzinnej zorganizował spotkania asystentów z powiatu Ostrołęckiego. W kwietniowym spotkaniu uczestniczyło 10 asystentów z 7 gmin, a w październiku 11 asystentów z 8 gmin. Celem obu spotkań asystentów rodziny była wymiana doświadczeń i dobrych praktyk oraz poszerzenie wiedzy i umiejętności w zakresie pracy z rodziną mającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Ważnym elementem była również integracja środowiska zawodowego asystentów rodziny. Podczas spotkania dyskutowano o profesjonalizacji zawodu asystenta rodziny. W kwietniu przeprowadzony został „Warsztat pracy nad sobą, doskonalący umiejętności asystenta”, poprowadzony przez certyfikowanego superwizora.

W 2016 roku, poprzez złożenie zapotrzebowania do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, Zespół Placówek Wsparcia Dziennego otrzymał dotację na zatrudnienie czterech asystentów rodziny. Zaoszczędzone w ten sposób środki własne umożliwiły realizację innych przedsięwzięć.

Pomoc w opiece i wychowaniu realizowana jest poprzez działalność placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, tj. świetlic.

Świetlice wspierają funkcje opiekuńczo-wychowawcze rodziny, zapewniając dziecku:

- opiekę i wychowanie,
- pomoc w nauce i odrabianiu lekcji,
- organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Do świetlic w przeważającej większości uczęszczały dzieci z rodzin z trudnościami życiowymi (ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, niewydolność wychowawcza, wielodzietność, rodziny niepełne, bezradność). Dzieci przyjmowane były bez skierowania, a pobyt w świetlicach był dobrowolny i nieodpłatny. Zgodnie z regulaminem ZPWDz, wychowankami świetlic były dzieci w wieku 6 – 16 lat, ale w wyjątkowych przypadkach przyjmowane były dzieci młodsze.

Świetlice były otwarte cały rok, od poniedziałku do piątku, z wyjątkiem dni ustawowo wolnych od pracy. W trakcie trwania roku szkolnego godziny otwarcia dostosowywano do potrzeb

dzieci. Dzieci przychodziły przed lekcjami, bądź po zajęciach szkolnych. Wychowankowie otrzymywali posiłki w formie drugiego śniadania i podwieczorku oraz soki i owoce. Posiłki przygotowywano najczęściej przy współudziale dzieci. W czasie ferii, wakacji i innych dłuższych przerw w nauce świetlice otwarte były w godz. 8 – 16.

W 2016 roku z formy wsparcia jaką jest pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w świetlicy skorzystało łącznie 188 dzieci ze 134 rodzin. W poniższej tabeli przedstawiono rozkład liczby dzieci i rodzin na poszczególne świetlice.

Tab. Liczba rodzin i dzieci objętych pomocą w opiece i wychowaniu w 2016 roku

Nazwa świetlicy	Liczba dzieci i rodzin w okresie sprawozdawczym		Liczba dzieci na koniec 2016r.	Liczba godzin otwarcia świetlicy w tygodniu
	Liczba rodzin	Liczba dzieci		
„Elfy”	14	20	20	40
„Gwarek”	24	26	19	40
„Gwiazdki”	27	37	27	40
„Pociecha”	26	40	28	44
„Promyk”	15	25	18	49
„Słodziaki”	28	40	28	48
Łącznie	134	188	140	-

Działalność świetlic w 2016 roku opierała się o roczny plan pracy tworzony przez wychowawców, odrębny dla każdej placówki, ale na podstawie wspólnie ustalonych zadań, uwzględniających dobro dziecka i rodziny:

1. Pomoc w nauce.
2. Wspieranie dzieci z problemami wychowawczymi.
3. Rozwijanie zainteresowań i organizacja czasu wolnego.
4. Wzmacnianie roli i funkcji rodziny, współpraca z rodzicami.

5. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

W celu realizacji powyższych zadań podejmowane były następujące formy pracy:

- zajęcia profilaktyczno – wychowawcze - kształtowanie umiejętności właściwego rozwiązywania problemów życiowych oraz społecznie akceptowanych sposobów funkcjonowania w środowisku rówieśniczym,
- pogadanki tematyczne - kształtowanie umiejętności radzenia sobie w trudnym środowisku rodzinnym, dotkniętym problemem alkoholowym,
- zajęcia z elementami socjoterapii z psychologiem - wzmacnianie więzi między rodzicami i dziećmi poprzez właściwe oddziaływanie socjoterapeutyczne,
- dyskusje, rozmowy - zaznajomienie z zasadami moralnymi i ważnymi wartościami w życiu człowieka,
- zajęcia plastyczne, techniczne, sportowe, muzyczne, taneczne, kulinarne – precyzowanie i rozwijanie zainteresowań,
- zajęcia interakcyjne - rozwijanie osobowości, kształcenie charakteru, nauka wzajemnej komunikacji, nabywanie umiejętności asertywnego wyrażania emocji i uczuć,
- pomoc w nauce, zagospodarowanie czasu wolnego,
- zajęcia tematyczne - kształtowanie postaw proekologicznych, edukacja zdrowotna,
- wyjścia na imprezy kulturalno - rozrywkowe,
- zajęcia wyrównawcze – grupowe i indywidualne, ćwiczenia grafomotoryczne i doskonalące technikę czytania, wyrównywanie zaległości szkolnych,
- współpraca z rodzicami - indywidualne spotkania z rodzicami, pisemne lub telefoniczne kontakty, organizowanie imprez i uroczystości świetlicowych z udziałem rodziców i rodzeństwa dzieci,
- zajęcia relaksujące - relaks przy muzyce, wypoczynek na wykładzinie, dowolne zabawy dzieci, oglądanie bajek, spacer,
- współpraca z pracownikami socjalnymi MOPR, w celu zapoznania się z sytuacją rodzinną dzieci,
- współpraca z pedagogami szkolnymi i wychowawcami klas, w celu objęcia dziecka właściwą pomocą w nauce i zdiagnozowania jego problemów społecznych,
- zajęcia z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień,
- systematyczne i cykliczne zajęcia z psychologiem, zatrudnionym w ZPWDz.

Realizacja zajęć profilaktycznych prowadzonych przez wychowawców miała miejsce w większości podczas ferii i wakacji, kiedy nie ma obowiązku odrabiania lekcji, a dzieci przebywają w świetlicy w większych grupach i o jednakowej porze dnia. Tematykę zajęć zamieszczono w opisie działalności poszczególnych świetlic.

W każdej placówce wyznaczono czas na odrabianie lekcji i zajęcia wyrównawcze z dziećmi mającymi problemy z nauką. Tę formę pracy wspomagali psycholog ZPWDz i wolontariusze

skierowani przez MOPR.

Ważnym elementem pracy w świetlicach były kontakty wychowawców z rodziną wychowanków. Rodzice wraz z dziećmi mogli aktywnie uczestniczyć w zabawach integracyjnych, zajęciach plastycznych i kulinarnych, wieczorkach wspomnień, itp. Wychowawcy świetlic wraz z wychowankami i ich rodzicami przygotowali spotkania świąteczne na Wielkanoc i Boże Narodzenie, na które zostały zaproszone osoby zaprzyjaźnione z poszczególnymi placówkami. Ponad to wychowawcy wytypowali 24 rodziny, które otrzymały paczki żywnościowe w ramach akcji „Świątecznej Zbiórki Żywności 2016”.

W świetlicach stało się już tradycją obchodzenie świąt okolicznościowych: Dzień Babci i Dziadka, Walentynki, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Dzień Dziecka, Dzień Ojca, Dzień Chłopaka. Ważne miejsce w kalendarzu świetlic zajmowały też święta narodowe, których odzwierciedlaniem były zajęcia poświęcone tym dniom.

W 2016 r. wychowankowie świetlic uczestniczyli w organizowanych przez Zespół, niżej wymienionych spotkaniach, imprezach i wycieczkach, wspólnych dla wszystkich placówek, tj.:

- Bal Karnawałowy dla dzieci z 6 świetlic,
- „Sztuka Słowa” - konkurs recytatorski zorganizowany wspólnie przez wychowawcę świetlicy „Gwiazdki” i psychologa ZPWDz i Filię Nr 2 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Ostrołęce,
- Dzień Dziecka - przejażdżka motorówką po Narwi, dzięki dodatkowemu wsparciu finansowemu Prezydenta Miasta Ostrołęki,
- Dzień Rodziny nad Omulwią,
- „Śladami kolei”- zwiedzanie Dworca PKP, oglądanie pamiątek dotyczących kolei pod przewodnictwem p. J. Grabowskiego,
- Sport to zdrowie – zajęcia z trenerem p. Kamilem Nowakiem,
- Spotkanie z panem Konradem Goździewskim, trenerem street workoutu,
- Wycieczka wakacyjna na Farmę Iluzji w Trojanowie,
- Udział w akcji „Sprzątanie Świata”,

Nowym doświadczeniem w 2016 r. była organizacja wspólnego dla całego ZPWDz „Spotkania Opłatkowego”, w którym wzięły udział dzieci ze świetlic i ich rodziny, rodziny wspierane przez asystentów, zaproszeni goście oraz wszyscy pracownicy Zespołu. Spotkanie odbyło się 09.12.2016 r. na hali widowiskowo - sportowej im. Arkadiusza Gołasia. Wiedza zdobyta na szkoleniu dot. budowania skutecznego zespołu, pozwoliła na podział zadań, zgodny z umiejętnościami i kompetencjami pracowników. W efekcie do organizacji tego przedsięwzięcia przyczynili się wszyscy pracownicy, a uroczystość przebiegła zgodnie z planem. Zaangażowanie pracowników, piękny występ dzieci i wysoka frekwencja odbiorców tej uroczystości świadczyły o powodzeniu przedsięwzięcia. Przedstawienie „Jeden – zero

dla Nieba” przygotowane na spotkanie świąteczne zostało wystawione także 16.12.2016 r. podczas Wigilii Rady Osiedla Sienkiewicza w świetlicy „Słodziaki”.

Spotkanie Opłatkowe – zarówno w przedstawianiu świątecznym „Jeden – zero dla Nieba”, jak i części muzycznej (występ chóru i gra na instrumentach) wystąpiło po kilkoro dzieci z każdej świetlicy, przygotowanych przez wychowawców. Przygotowania do tej uroczystości trwały od połowy października, w tym czasie prowadzono intensywne próby dla aktorów i chórzystów, ćwiczono grę na instrumentach, projektowano i gromadzono dekoracje, muzykę, ustalano szczegóły projektu.

Dzieci i wychowawcy ze świetlic „Gwarek”, „Gwiazdki” i „Słodziaki” wzięli udział w Orszaku Trzech Króli, maszerując w strojach aniołów oraz w akcji Świątecznej Zbiórki Żywności, pełniąc zmianowy, ale całodzienny dyżur w sklepie Stokrotka, ul. Inwalidów Wojennych.

W dniach 26 – 27.08.2016 r. dzieci i wychowawcy ze świetlic „Gwarek” i „Słodziaki” reprezentowali ZPWDz podczas XI Ogólnopolskiego Festiwalu Radosnych Serc w Bydgoszczy, prezentując układ taneczny i piosenkę. Do występu dzieci były przygotowywane przez trenera tańca nowoczesnego, nauczyciela muzyki i wychowawców. Pobyt i udział w konkursie oraz różnego rodzaju warsztatach artystycznych, oferowanych przez organizatorów festiwalu był całkowicie bezpłatny. Dzieci z ZPWDz dzięki wsparciu finansowemu Prezydenta Miasta Ostrołęki pojechały na Festiwal i miały możliwość zwiedzenia miasta, sprawdzenia swoich umiejętności i przeżycia niezwyklej przygody, jaką było uczestnictwo w ogólnopolskim festiwalu.

Dzieci ze świetlic „Pociecha” i „Promyk”, łącznie 31 osób, wzięły udział w akcji „Gwiazdor 2016”. Dzieci pisały listy z marzeniami, a Gwiazdor je spełniał, przekazując paczki z wymarzonym prezentem.

Wychowawcy ze świetlic „Gwiazdki” i „Pociecha” zachęcili dzieci do wykonania bombek bożonarodzeniowych na konkurs organizowany przez Stowarzyszenie Ostrołęckiego Orszaku Trzech Króli.

W czasie ferii zimowych i wakacji wychowankowie świetlic, oprócz przygotowanych przez wychowawców zajęć, korzystali z oferty miejskich placówek kulturalnych i sportowych. Wychodziły na wybrane, poranne seanse filmowe, które w ramach współpracy z OCK, dla naszych podopiecznych były bezpłatne. Odwiedzały muzeum, wychodziły i na basen, korzystały z dostępnych sal sportowych, bawiły się w salonie zabaw.

Dzieci w świetlicach miały zapewnioną opiekę psychologiczną. W każdej placówce, raz w tygodniu, psycholog prowadził zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień. Wymienione poniżej bloki zajęć profilaktycznych były kontynuacją ubiegłorocznych i dotyczyły:

- przemocy: Cykl zajęć „Ja wśród ludzi”,
- nadmiernego użytkowania internetu: cykl zajęć „Człowieki są offlajn”,

- bezpiecznego internetu i przemocy internetowej: Program „Beezpieczny internet z owieczkami”,
- używania alkoholu: cykl zajęć „Człowieki nie piją”,
- palenia papierosów: cykl zajęć „Człowieki nie palą”,
- używania narkotyków: cykl zajęć „Człowieki nie biorą”.

Zajęcia psychologa z dziećmi w świetlicach były realizowane na podstawie scenariuszy. Poruszana problematyka dotyczyła m.in. agresji i złości, przemocy (w tym internetowej), profilaktyki używania alkoholu, narkotyków i tytoniu. Te tematy obejmowały więcej niż jedno zajęcia. Inne tematy zajęć to m.in.: relaksacja, bajkoterapia, techniki pamięciowe, pozytywne myślenie, poznawanie kultury i języka innych krajów, zajęcia kulinarne.

Wychowawcy zgłaszali do psychologa potrzebę przeprowadzenia zajęć na konkretny, bieżący temat (jak np. codzienna higiena, gra komputerowa). W miarę potrzeb psycholog przeprowadzał też interwencje w rozwiązywaniu problemów wychowawczych w świetlicach.

Za zgodą rodziców odbywały się także zajęcia indywidualne. Prowadzono je raz w tygodniu (na terenie świetlicy). W 2016 r. indywidualną pomocą psychologiczną objęto 3 dzieci, a obserwacji poddano 3 wychowanków. Zdarzało się, że dzieci nie przychodziły na zajęcia regularnie, co było utrudnieniem systematycznych oddziaływań psychologa.

Rodzicom zaproponowano możliwość korzystania z porad psychologa. Psycholog przygotował wizytówki dla rodziców ze swoimi danymi kontaktowymi, które zostały przekazane wychowawcom świetlic, aby ułatwić bezpośredni kontakt z rodzicami dzieci.

W każdej świetlicy, raz na pół roku, organizowane były spotkania dotyczące okresowej oceny sytuacji dziecka uczęszczającego do świetlicy. Uczestniczyli w nich kierownik, wychowawcy, asystenci rodziny, psycholog oraz pracownicy socjalni. Omawiano sytuację wychowawczą, szkolną i rodzinną każdego wychowanka. W wyniku rozmów formułowane były wnioski do dalszej pracy z dzieckiem.

W celu organizacji prawidłowego funkcjonowania świetlic ZPWDz, raz w miesiącu odbywały się spotkania Zespołu Wychowawczego Świetlic, w których brali udział pracujący wychowawcy, psycholog oraz kierownik. Podczas posiedzenia omawiane były bieżące problemy i potrzeby placówek i przekazywane informacje dotyczące zmian prawnych. Wychowawcy dzielili się swoimi spostrzeżeniami i uwagami, umożliwiającymi poprawę świadczonych przez Zespół usług. Stwarzano też możliwość przedyskutowania nurtujących spraw.

Zapewniając sprawne i atrakcyjne funkcjonowanie świetlic na bieżąco i w miarę potrzeb wymieniano lub doposażano świetlice w drobne sprzęty i materiały, niezbędne do codziennego użytku. Ponad to w świetlicy „Elfy” wymieniono rolety we wszystkich oknach. Świetlicę „Gwarek” doposażono w meble do szatni. Do świetlic „Pociecha” i „Słodziaki” zakupiono szafy do przechowywania materiałów i prac plastycznych. W świetlicy „Promyk” wymieniono okno

połaciowe i rolety okienne. W celu urozmaicenia zajęć dla dzieci do wszystkich świetlic zakupiono wartościowe, planszowe gry edukacyjne (np. Top-A-Top, Koncept, Tajniacy, Dixit, Dooble, Empatio).

Świetlica „Elfy” mieści się w budynku Dworca Kolejowego. W placówce zatrudniony jest jeden wychowawca w pełnym wymiarze czasu pracy oraz jeden pracownik obsługi – porządkowy pracujący na ½ etatu.

W okresie od stycznia do grudnia 2016 r., świetlica „Elfy” objęła opieką 20 wychowanków w wieku od 5 do 15 r. ż., z 14 rodzin. Stan dzieci na dzień 31.12.2016 r. wynosił 20 osób.

Ważniejsze wydarzenia w świetlicy „Elfy” w 2016 r.:

- Dzień Babci i Dziadka - przygotowywanie laurek i drobnych upominków dla swoich dziadków,
- Ferie zimowe - „Tydzień francuski” i „Tydzień włoski” – dzieci zapoznały się z położeniem i kulturą krajów, przygotowywały charakterystyczne potrawy, uczyły się tańców,
- „Śniadanie Wielkanocne” dla dzieci i rodziców - wspólny poczęstunek,
- „Zmiany zachodzące w przyrodzie” – świetlicowy konkurs plastyczny,
- Obchody Dnia Ziemi- sprzątanie terenu pobliskiego parku, quiz przyrodniczy,
- Przygotowania i udział w Festynie Osiedlowym – dzieci zaprezentowały układ taneczny,
- „Wakacje czas zacząć...” - grill integracyjny z dziećmi ze świetlicy „Pociecha”, gry i zabawy na świeżym powietrzu,
- „Podchody ” - gra terenowa z udziałem dzieci ze świetlic „Słodziaki”, „Pociecha” i „Promyk”,
- Warsztaty muzyczne z bum – bum rurkami,
- „Gry i zabawy po sąsiedzku” – zajęcia na osiedlowym placu zabaw dla dzieci z okolicznych bloków,
- „Wiem co jem”- zasady zdrowego odżywiania i konkurs na piramidę zdrowego żywienia,
- „Malowała jesień...” – przygotowanie dwójki dzieci i udział w konkursie recytatorskim na zaproszenie Miejskiego Przedszkola Nr 18.

Wychowawca realizował poniższą tematykę zajęć z zakresu profilaktyki:

- „Zasady porozumiewania się w grupie” – cykl zajęć,
- „Dziękuję, nie palę, nie piję..” – cykl zajęć,
- „Uzależnienie - co to znaczy?” – kontynuacja zajęć z elementami socjoterapii,
- „Zachowania agresywne, przemoc rówieśnicza” – kontynuacja zajęć.

Świetlica „Gwarek” usytuowana jest w budynku Ostrołęckiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Zatrudniony jest tu jeden wychowawca w pełnym wymiarze czasu pracy. Placówka w okresie od stycznia do grudnia 2016 r. objęła opieką 26 dzieci w wieku od 6 do 16 lat. Z oferty skorzystało 24 rodziny. Stan dzieci na dzień 31.12.2016 r. wynosił 26 osób.

Pracę wychowawcy świetlicy przez cały rok wspierało dwoje wolontariuszy. Od września 2016 r. w ramach odbywania stażu na mocy umowy z Powiatowym Urzędem Pracy

w Ostrołęce pracę wychowawcy wspierała dodatkowo jedna osoba.

Ważniejsze wydarzenia w świetlicy „Gwarek” w 2016 r.:

- Udział w „Orszaku Trzech Króli”,
- Zajęcia z projektu „Jestem the best” z p. Aleksandrą Nowak – konsultantki w Punkcie Informacji Europejskiej w Ostrołęce, projekt wsparty przez Program Banku Dziecięcych Uśmiechów – Fundacja Banku Zachodniego WBK, celem projektu było rozwijanie chęci porozumiewania się w języku angielskim i wzbogacanie wiedzy o krajach Unii Europejskiej, cotygodniowe zajęcia z języka angielskiego w praktyce trwały od stycznia do września, w ramach projektu odbyła się wycieczka do Nowogrodu,
- Udział w konkursie plastycznym ogłoszonym przez Urząd Miasta w Ostrołęce pt.: „Jak śmieci segregować mogę namalować” – rozwijanie wyobraźni i kreatywności dzieci,
- Zgłoszenie placówki do udziału w konkursie grantowym fundacji Aviva „To dla mnie ważne”, nazwa inicjatywy: „To jest nasz drugi dom, to jest nasz od złego schron”, celem była próba pozyskania środków na remont i modernizację sali świetlicowej,
- „Głośne czytanie wierszy Jana Brzechwy” - spotkanie z młodzieżą z Bursy Regionalnej,
- Zgłoszenie i przygotowania grupy tanecznej do udziału w XI Ogólnopolskim Festiwalu Radosnych Serc w Bydgoszczy (26 – 27.08.2016),
- „Lato na plakacie” – grupowa zabawa plastyczna, wspólne wykonanie plakatu w dużym formacie,
- Udział w „Trzeźwościowym Pikniku Rodzinnym” – zaprezentowanie układu tanecznego,
- „Rower jest dobry na wszystko” - wycieczka rowerowa z rodzicami,
- Udział w turnieju gry w „Boczcze” – integracja z dziećmi ze świetlic „Gwiazdki” i Kultownią – na zaproszenie klubu seniora,
- Spotkanie z twórcą ludowym p. Andrzejem Staśkiewiczem - warsztaty muzyczne i rzeźbiarskie,
- „Wyjątkowy Wolontariusz” – uroczyste spotkanie i podziękowanie p. Mariuszowi Brodowskiemu.

Wychowawca prowadził niżej wymienione zajęcia profilaktycznie – wychowawcze:

- „Co należy wiedzieć o alkoholu i innych środkach odurzających – polisa trzeźwości ” - cykl zajęć,
- „Moje pięć minut – każdy może zagrać główną rolę” – cykl zajęć rozwijających poczucie godności i akceptacji mimo swoich słabych stron,
- „Komu potrzebne są normy i reguły?”- określenie znaczenia norm i zasad w życiu codziennym.

Świetlica „Gwiazdki” zlokalizowana jest w budynku usługowo – handlowym SM „Centrum”. W świetlicy zatrudniony był jeden wychowawca w wymiarze pełnego etatu. Pracę wychowawcy świetlicy przez cały rok wspierały dwie wolontariuszki. Od września 2016 r. w ramach odbywania stażu na mocy umowy z Powiatowym Urzędem Pracy w Ostrołęce pracę wychowawcy wspierała dodatkowo jedna osoba.

Ważniejsze wydarzenia w świetlicy „Gwiazdki” w 2016 r.:

- „Super Babcia” i „Super Dziadek” - zajęcia krawieckie, samodzielne wykonanie upominków dla babci i Dziadka,
- „Bezpieczne ferie” – pogadanka na temat bezpieczeństwa w czasie ferii zimowych,
- Współpraca z parafią pw. św. Franciszka z Asyżu – wspólny tydzień ferii zimowych dla dzieci,
- „Bajki dawne i nieznane” – oglądanie bajek z wykorzystaniem projektora – cykl zajęć teatralnych,
- „Poniedziałkowe spotkania z harcerkami ZHR” - gry, zabawy i piosenki harcerskie,
- „Tydzień dla zwierząt” - rozpoznanie i nazywanie zwierząt żyjących w różnych środowiskach przyrodniczych, sposoby przystosowania się zwierząt do ich naturalnego środowiska,
- Zabawy konstrukcyjne – wykonywanie złożonych budowli z różnego rodzaju klocków,
- „Tydzień zabaw w świetlicy” – wyrabianie dyscypliny i współdziałania podczas zajęć grupowych,
- „Sprawne ręce” – cykl zajęć dot. różnych form plastycznych, zabawy konstrukcyjne,
- „Z książką na ty” - zajęcia czytelnicze, wyrabianie nawyku czytania książek wśród dzieci,
- Spotkanie z p. Andrzejem Staśkiewiczem, twórcą ludowym, kultywowanie tradycji ludowych,
- Zabawy z rurkami BUM – BUM - pobudzanie inwencji twórczej i poczucia rytmu,
- „Zabawy z matematyką” - nauka dodawania, odejmowania, mnożenia, dzielenia,
- Gry i zabawy z językiem angielskim i językiem polskim – zajęcia cykliczne, nauka przez zabawę,
- Klub Młodych Odkrywców (kontynuacja) - zdobywanie wiedzy poprzez doświadczenie, eksperymenty i zabawę,
- „Jem zdrowo i kolorowo” – cykl zajęć kulinarnych, poznanie zdrowych zasad żywienia, nauka i doskonalenie umiejętności sporządzania prostych posiłków,
- Pożegnanie roku 2016 - integracja wychowanków świetlic „Gwiazdki” i „Gwarek” poprzez wspólną zabawę.

Wychowawca prowadził następujące zajęcia profilaktyczno – wychowawcze:

- „Bajkowe spotkania” - kontynuacja, wykorzystanie cyklu zajęć dot. przełamania onieśmienia, doskonalenia umiejętności nawiązywania kontaktów i wzmacnianie poczucia własnej wartości, umiejętność współpracy z grupą,
- „Stop narkomanii” – cykl zajęć na temat szkodliwości używania narkotyków oraz palenia papierosów, kształtowanie konstruktywnych form radzenia sobie z napięciem psychicznym,
- „Jestem zdolny – moje mocne strony” – cykl zajęć dot. wzmacniania pozytywnej samooceny i pewności siebie.

Świetlica „**Pociecha**” usytuowana jest w jednopiętrowym budynku w całości przeznaczonym na działalność placówki. Zatrudnionych jest tu dwóch wychowawców w łącznym wymiarze czasu pracy 1,5 etatu, w tym jeden pełnoetatowy pracownik na zastępstwo. Pracę wychowawców wspierała wolontariuszka, prowadząc z dziećmi zajęcia wyrównawcze z matematyki.

W roku 2016 r. objęto wsparciem 40 dzieci z 26 rodzin. Na dzień 31.12.2016 r. do świetlicy uczęszczało 28 dzieci.

Do ważniejszych wydarzeń w świetlicy „Pociecha” w 2016 r. należy zaliczyć:

- „Filcowy zawrót głowy” - spotkanie Wielkanocne z dziećmi i ich rodzinami, wspólne wykonywanie dekoracji wielkanocnych z filcu,
- „Grillowanie z Pociechą” - spotkania integracyjne dla dzieci ze świetlic na podwórku świetlicowym,
- „Co z tym balonem?” – warsztaty zdobienia balonami z udziałem dzieci ze świetlicy „Gwiazdki”,
- „Słyszę i gram” – zajęcia muzyczne, nauka dzieci gry na dzwoneczkach i flecie,
- „Sprawne dłonie” – zajęcia rozwijające umiejętności manualne (lepienie z plasteliny, masy solnej, gniotki, kwiaty z bibuły, szyszkowe choinki, aniołki z koralików, bombki techniką 3D,
- „Chodząca encyklopedia” - cykl zajęć wzbogacających posiadane wiadomości, zaspokajające ciekawość świata, kształtujące umiejętność wykorzystywania zdobytej wiedzy,
- „W świecie kuchni” – cotygodniowe zajęcia kulinarne,
- „Wiem, co mówię” – cykl zajęć kształtujących umiejętność wypowiedzenia się, formułowania pytań i odpowiedzi.

W świetlicy prowadzone były zajęcia profilaktyczno – wychowawcze:

- „Myślmy o sobie pozytywnie”, „Wiele potrafię, wiele mogę” – budowanie poczucia własnej wartości” – cykl zajęć,
- „Przyczyny, skutki i sposoby radzenia sobie z agresją” – cykl zajęć,
- „Savoir - vivre nie tylko od święta” – cykl zajęć,
- „Być asertywnym”,
- „Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć”,
- „Koleżeństwo – Ja w grupie rówieśniczej”,
- „Poznajmy się – jestem dobrym kolegą/koleżanką”.

Świetlica „**Promyk**” zlokalizowana jest w jednym z bloków socjalnych na osiedlu „Łazek”. Pracuje tu trzech wychowawców (dwóch w pełnym wymiarze czasu pracy, jeden na ½ etatu). Pracę wychowawców w świetlicy wspierał jeden wolontariusz.

W 2016 roku placówka objęła wsparciem 25 wychowanków w wieku 5-16 lat, z 15 rodzin. Liczba dzieci na koniec 2016 r. to 18 osób. Świetlicę odwiedzali też byli wychowankowie, uczestnicząc w wybranych zajęciach.

Dzieci korzystające z oferty świetlicy „Promyk” w większości pochodzą z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych różnymi trudnościami życiowymi (ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, rodziny niepełne). W związku z tym potrzebują szczególnie dużego wsparcia i zainteresowania ze strony dorosłych. W niejednym przypadku świetlica jest jedynym miejscem gdzie dzieci mają zapewnione odpowiednie warunki i pomoc w odrabianiu prac domowych.

Ważniejsze wydarzenia w świetlicy „Promyk” w 2016 r.:

- Kreatywno–manualne – zabawy konstrukcyjne z „Bamp”, modelowanie przy użyciu plasteliny, modelowanie z masą solną, robienie postaci z kasztana, origami, wykonywanie bransoletek z koralików i włóczki,
- „Z geografią za pan brat” – cykl zajęć z wykorzystaniem edukacyjnych gier planszowych „Quiz O Polsce”, „Quiz o Europie”, „Quiz Przyroda i Geografia Polski”, „Podróże z Martyną Wojciechowską”,
- Zajęcia bokserskie w klubie Viktoria – zapoznanie z elementami technik bokserskich (2 spotkania),
- „Już wakacje...” – zabawy terenowe zakończone grillowaniem,
- „Szkółka wędkowania” – kontynuacja współpracy z Klubem Wędkarskim Energopap 72:
 - zajęcia z nauki wędkowania – w okresie marzec – czerwiec cotygodniowe spotkania z członkami Klubu,
 - „Tydzień czystości wód” - konkurs plastyczny,
 - wyjazd z dziećmi i rodzicami nad zalew wodny do Wykrotu na zawody rzutowe wędką i piłeczkami do celu,
 - wyjazd wraz z dziećmi i rodzicami na zawody spławikowe nad Kanał Mioduński z okazji Dnia Dziecka,
 - wyjazd z wychowankami i rodzicami do Wykrotu na „Sprzątanie Świata” i zawody rzutowe wędką i piłeczką do celu,
- „Świetlicowe Andrzejki” – wieczór wróżb andrzejkowych.

Wychowawcy prowadzili niżej wymienione zajęcia profilaktyczno – wychowawcze:

- „Alkohol moim wrogiem – uzależnienia niewolą i niszczą” – kontynuacja cyklu zajęć,
- „Żyję bez uzależnień – picie alkoholu szkodzi zdrowiu” – cykl zajęć,
- „Alkohol niszczy mnie i moją rodzinę” – cykl zajęć,
- „Alkohol i młodzież – dlaczego młodzi ludzie sięgają po zabronione substancje?”.

W świetlicy „**Słodziaki**”, mieszczącej się w parterowym budynku, zatrudnionych jest dwóch wychowawców w pełnym wymiarze czasu pracy. W związku z urlopem wychowawczym jednego pracownika, zatrudniono osobę na podstawie umowy na zastępstwo. Pracę wychowawców w okresie od stycznia do czerwca wspierało dwóch wolontariuszy.

W świetlicy w 2016 r. działaniami wychowawczymi objęto 40 wychowanków z 28 rodzin. Stan na koniec grudnia 2016 roku, to 28 osób.

Ważniejsze wydarzenia w świetlicy „Słodziaki” w 2016 roku:

- „Trzej Królowie” – konkurs plastyczny,
- „Dzień Babci i Dziadka” – przygotowanie i zaprezentowanie części artystycznej w wykonaniu dzieci i wspólne zajęcia plastyczne,

- Ferie zimowe - „Tydzień francuski” i „Tydzień włoski” – dzieci zapoznały się z położeniem i kulturą krajów, przygotowywały tradycyjne dla tych krajów potrawy, uczyły się tańców,
- Spotkanie Wielkanocne – spotkanie dla rodziców, część artystyczna przygotowana na tę uroczystość została zaprezentowana także dla pacjentów i personelu Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego w Ostrołęce,
- „Gramy na bum-bum rurkach” - cykl zajęć muzycznych, ćwiczenia rytmiczne i kojarzenia koloru z dźwiękiem.
- „Sport to jest to ...” – zajęcia sportowe na boisku szkolnym, zawody w różnych dyscyplinach,
- „Sprawnie liczę” – cykl zajęć zakończony konkursem matematycznym,
- „Z ortografią za pan brat” – cykl zajęć zakończony dyktandem,

Tematyka zajęć profilaktyczno – wychowawczych prowadzonych przez wychowawców:

- „Bajkowe spotkania” – cykl zajęć z wykorzystaniem elementów programu,
- „Żyć w przyjaźni” – zajęcia zapobiegające agresji, oparte na rozmowie i metodzie dramy,
- „Savoir-vivre” – cykl zajęć dot. znajomości zasad kulturalnego zachowania się w miejscach publicznych, przy stole, umiejętności nakrywania stołu,
- Cykl zajęć z profilaktyki uzależnień z wykorzystaniem elementów programu „Cukierki”.

W 2016 roku podjęto próbę uzyskania wsparcia działań interwencyjnych ZPWDz poprzez udział 60 wychowanków ze świetlic oraz ich rodziców w projekcie „Wzrost kompetencji kluczowych – szansą na lepszy start”. W tym celu podpisano list intencyjny z Fundacją Zaczyn, która złożyła wniosek w ramach konkursu zamkniętego RPMA.09.02.01-IP.01-14-012/15, Osi priorytetowej IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działania 9.2 Usługi społeczne i usługi zdrowotne, Poddziałania 9.2.1 Zwiększenie dostępności usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 - 2020. W Projekcie ujęto działania, takie jak warsztaty i kursy edukacyjne, pomoc psychologiczną oraz zajęcia ze specjalistami, które przyczyniłyby się do wyrównywania szans i rozwoju podopiecznych świetlic na płaszczyźnie emocjonalnej, edukacyjnej, kulturalnej i społecznej. Czas trwania Projektu wynosił 18 miesięcy. Wniosek pomyślnie przeszedł tylko ocenę formalną. Tym samym nie udało się pozyskać wsparcia działań ZPWDz.

W 2016 r. skierowano prośbę o ujęcie w planach inwestycyjnych Miasta Ostrołęki na rok 2017 zadania inwestycyjnego dot. termomodernizacji oraz zagospodarowania terenu wokół budynku położonego przy ul. Bogusławskiego 17, w którym mieści się świetlica „Pociecha”, funkcjonująca w strukturze Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego. W celu przygotowań do tej inwestycji wykonana została dokumentacja projektowa. Na sfinansowanie wymienionej dokumentacji Prezydent Miasta Ostrołęki przekazał jednostce niezbędne środki. Natomiast inwestycja zrealizowana zostanie w miarę posiadanych środków.

Zespół Placówek Wsparcia Dziennego, realizując swoje zadania, współpracował z wieloma, działającymi w naszym mieście jednostkami. Wśród nich należy wymienić: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Placówkę Pieczy Zastępczej „Korczakówka”, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej ds. wykonywania orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich, szkoły i przedszkola, Ostrołęcką Spółdzielnię Mieszkaniową, Spółdzielnię Mieszkaniową „Centrum”, Rady Osiedli, Ostrołęckie Centrum Kultury, Muzeum Kultury Kurpiowskiej, Park Wodny, Powiatowy Urząd Pracy.

Na funkcjonowanie Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego w 2016 roku Samorząd Miasta Ostrołęki przeznaczył **ogółem** kwotę **1 106 644,00 zł**, w tym **61 924,00 zł dotacji** w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016” ogłoszonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Plan budżetu Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego przedstawiał się następująco:

I. Dział 851 – Ochrona zdrowia

Rozdział 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi –	322 470,00 zł
wydatkowano –	321 102,59 zł

II. Dział 852 – Pomoc społeczna

Rozdział 85295 – Pozostała działalność –	566 950,00 zł
wydatkowano –	562 362,32 zł

Rozdział 85206 – Wspieranie rodziny –	217 224,00 zł
---------------------------------------	---------------

(w tym 61 924,00 zł dotacja)

wydatkowano –	202 354,75 zł
---------------	---------------

(w tym 61 924,00 zł dotacja)

Łącznie **wydatkowano** kwotę **1 085 819,66 zł**.

Do budżetu Miasta na koniec roku **zwrócono** kwotę **19 936,88 zł**.

Podsumowując działalność Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego można stwierdzić, że stosowane formy wspierania rodziny są potrzebne i przynoszą pozytywne efekty. Zarówno praca z rodziną, jak i pomoc w opiece i wychowaniu mają na celu wzrost kompetencji opiekunów –

wychowawczych oraz podniesienie samooceny i wiary we własne możliwości w rozwiązywaniu problemów życiowych osób korzystających ze wsparcia.

Specyfiką pracy asystentów rodziny jest podejmowanie kompleksowych działań wobec rodziny, polegających przede wszystkim na podnoszeniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych, towarzyszeniu rodzinie w pokonywaniu codziennych trudności i sytuacji kryzysowych. Efekty pracy w dużej mierze zależą od zaangażowania rodzin w działania prowadzące do poprawy i zmiany w ich życiu.

W wyniku działalności placówek wsparcia dziennego zapewniona została zorganizowana opieka dla dzieci i pomoc w nauce, rozwijanie zainteresowań i organizacja czasu wolnego, co stanowi duże wsparcie dla rodzin.

Placówka wsparcia dziennego to środowisko konstruktywne, uzupełniające środowisko rodzinne i szkolne. Świetlice są dla dzieci miejscem zdobywania nowych umiejętności i kompetencji. Udział dzieci w zajęciach świetlicowych pozwalał na kształtowanie umiejętności przebywania i współdziałania w grupie rówieśniczej, rozwijania wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka i umiejętności w radzeniu sobie w sytuacjach problemowych. Wychowankowie uczyli się odpowiedzialności za wspólne dobro i ponoszenia konsekwencji za własne wybory. Poprzez różnorodne zajęcia wzmocniano u dzieci poczucie własnej wartości. Dzieci mogły liczyć na wyrozumiałość wobec ich problemów, akceptację oraz pomoc dostosowaną do potrzeb.

Potrzeby związane z dalszą realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny, zgodnie z art. 179, ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. 2016, poz. 575 z późn. zm.).

Mając na uwadze dobro rodzin, z którymi pracują asystenci rodziny, i tych, które otrzymują pomoc w opiece i wychowaniu, widzimy konieczność funkcjonowania w naszym mieście ogólnie dostępnego terapeuty rodziny. W większości rodzin występują problemy dotyczące relacji między ich członkami. Zdaniem specjalistów tylko praca z całym systemem, czyli rodziną, pozwala na rozwiązanie problemu, z którym boryka się jej członek. Podstawowym celem terapii rodziny jest poszerzanie możliwości wchodzenia w autentyczne relacje z jej członkami, wrażliwość na potrzeby własne i innych, umiejętność rozwiązywania sytuacji konfliktowych na drodze porozumienia.

W trzech z sześciu funkcjonujących placówek wsparcia dziennego zatrudnionych jest na stałe po jednym wychowawcy. Pracownicy tych świetlic zgłaszają trudności w wykonywaniu bieżących zadań, związanych szczególnie z pomocą dzieciom w nauce, odrabianiu lekcji i nadrabianiu zaległości szkolnych. Przy dużej rozpiętości wiekowej wychowanków, czas nauki bardzo się wydłuża i jest trudny, zarówno dla wychowawcy, jak i dzieci. W związku z tym jest potrzeba zatrudnienia w każdej z tych placówek drugiego wychowawcy w ½ wymiaru czasu pracy.

Niezastąpioną formą podnoszenia efektywności i pogłębiania wiedzy z zakresu pracy z rodziną oraz pomocy dziecku i rodzinie są szkolenia, kursy, warsztaty, superwizje. Dają one możliwość zapoznania się z nowymi formami pracy, zwiększają skuteczność podejmowanych działań i zapobiegają wypaleniu zawodowemu. Obecnie również wychowawcy wyrażają potrzebę odbywania spotkań superwizyjnych. Wobec powyższego uzasadnioną potrzebą jest zwiększenie środków finansowych na ten cel w budżecie Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego.